

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ЗОРА“

Програмна система на Детска градина „Зора“, като част от Стратегията за 2024-2029 година

Програмната система на ДГ „Зора“ е програма за психологическа и педагогическа подкрепа в развитието на децата, за придобиване на компетентности по всяко образователно направление чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 5 и Държавните образователни стандарти за предучилищното образование – ДОС. Тя е базирана върху разбирането, че главната ценност в системата на предучилищното образование е детето и подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че: детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчество; учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и семейството; родителят да „израства“ заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал. Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество, в името на детето.

В основата на организацията на образователния процес е заложен принципът за развиващия характер на предучилищното образование с водеща дейност играта, а решението на програмните задачи се осъществява в различните форми на съвместна дейност на възрастни и деца и в самостоятелната дейност на децата.

Съдържанието на Програмната система съответства на основните положения на възрастовата психология и предучилищната педагогика и е построена на принципа на развиващото образование, цел на което се явява развитието на детето и обезпечаване единство на възпитателни, развиващи и обучаващи цели и задачи.

В Програмната система на ДГ „Зора“ гр. Дупница, представляваща цялостна концепция за развитието на детето, *е заложена глобалната цел – да обезпечим хармоничното навлизане на детето от предучилищна възраст в социума на основата на развитие на социокултурни компетентност, да осигурим равен достъп и качествено възпитание и обучение на децата от ДГ, да поставим основите на изграждането им като креативни личности с творчески нагласи, притежаващи знания, умения и компетенции и умеещи да взаимодействат с околните.*

Програмната система осигурява разнообразни възможности за индивидуална, групов и екипна работа с децата в различните етапи от тяхното развитие.

Подходи и принципи, върху които е изградена програмната система

1. Компетентностният подход в предучилищното образование заляга като основен подход в нашата Програмна система и предполага насочване на усилията на педагозите към създаване на условия за овладяване на комплексни компетенции, които ще помогнат на детето:

- ✓ да действа и взема резултатни решения в различни проблемни ситуации, а не натрупването на обем знания;
- ✓ да получи образование за живота, за успешна социализация в обществото и личностното развитие;
- ✓ да му бъдат създадени условия за формиране на опит за самостоятелно решаване на познавателни, комуникативни, организационни въпроси, съставлящи съдържанието на образованието.

А.Г. Гогобаридзе, определя ключовите компетенции като интегративни личностни характеристики, които определят способността на детето да решава разнообразни и достъпни задачи, които изникват в различни житейски, игриви и образователни ситуации, в които то попада. За началните ключови компетенции е характерна многофункционалността. Тяхното овладяване позволява на детето да решава различни проблеми в ежедневието и дейността. Те са универсални, преносими и приложими в различни ситуации.

По такъв начин предучилищното образование в съвременните условия на развитие на обществото поема курс към компетентностния модел на развитие на детето и формирането у него на начални компетенции, които ще обезпечат успешното му навлизане в социума и училищния живот и по-конкретно развитие на:

- ✓ технологична компетентност;
- ✓ информационна компетентност;
- ✓ социално-комуникативна компетентност.

Според Н. Цанков „компетенциите“ (интегрирани в конкретна ситуация и контекст знания и умения) са възможно наблюдавани събитийни референти на концепта „компетентност“ (интегрално личностно свойство).

От систематизацията на различните виждания за компетентност и компетенция (направени от Н. Цанков) може да се обобщи (според Я. Мерджанова), че „компетентност“ се свързва предимно с „потенциални способности“, с „ефективно извършвана дейност“, с „емоционален аспект и придаване на смисъл на дейността“, докато „компетенция“ има повече прагматичен оттенък като „реализира на практика компетентността“, „знае „как“, а не „че““, осъществява „връзка между знания и ситуация“. Етимологията на двата термина насочва към автентичното значение на компетентност като „подходящ, съответстващ, способен, значещ“, а на компетенция по-скоро като „съвпадам, съответствам, способен“. Компетенцията е операционализирана и изявена субектно компетентност. Така компетентността е преди всичко е субективна и личностна, докато компетенцията – обективна и нормативна характеристика на човешката дейност.

2. Дейностният подход в образователната дейност с децата от предучилищна възраст предполага:

Субектно ориентирана организация и управление от педагога на дейността на детето за решаване на специално организирани учебни задачи с различна сложност и проблематика. Тези задачи развиват не само предметната, комуникативната и другите видове компетентности на детето, но и него самото като личност.

Откриването пред детето на целия спектър от възможности и създаване у него на установки за свободен, но отговорен избор на една или друга възможност.

3. **Личностно ориентираният подход** отнесен към възрастта от 3 до 7 години се изразява в следните положения:

- ✓ предучилищното образование е начална степен в образователната система, която обезпечава полагане на основите на детската личност, възприемаща се като неповторима индивидуалност;
- ✓ предучилищното образование трябва да създава условия за всяко дете да се реализира, да изяви своите индивидуални способности, интереси, социални установки;
- ✓ предучилищното образование като система трябва да гарантира комфорт за всяко дете, да създава условия за мотивация за успешност, постоянно придвижване напред в придобиването на социален опит и знания;
- ✓ предучилищното образование като система е длъжно да обезпечава личностна значимост на образованието за всяко дете, да създава за него личностен смисъл в постъпките и в начина му на живот, което позволява да се заложи механизъм за самореализация, саморазвитие, самозащита и самовъзпитание, необходими за изграждането на самобитна индивидуалност, която ще общува диалогично и безопасно с другите хора, природата, културата, цивилизацията.

Принципи:

1. Принципът за природосъобразност в развитието и изграждането на личността на детето предполага неговото възпитание да върви в единство и съгласие с природата и грижата за екологично чиста природна среда за неговия живот и развитие;
2. Принцип за непрекъснато развитие на личността е принцип, който обяснява механизма на развитие на личността. Л.С.Виготски, анализирайки личността на детето, прави извода, че нейното развитие протича по спирала и скокообразно, като по този начин обезпечава постоянен прогрес в развитието на определена личност;
3. Хуманистичният принцип в системата на предучилищното образование внася идеята за възпитание в гражданственост, включвайки изграждането на основни жизнени навици, които формират в малкия гражданин свобода и отговорност за своето поведение в обществото. Този принцип обезпечава за всяко дете правото на признаването му в обществото като личност, като човек, явяващ се висша ценност, уважение към неговата персона, достойнство, защита на неговите права на свобода и развитие;
4. **Принцип за субектност на възпитанието** – детето не е обект на възпитателно - образователния процес, не е просто изпълнител, то е субект на дейността, посредством която се осъществява неговата самореализация;
5. **Принцип на отчитане на водещите видове дейност и закона за тяхната смяна** – този принцип отчита характера и закона за смяна на типовете водеща дейност във формирането на личността на детето като основание за периодизация на детското развитие. В своите теоретически и практически основания отчита

научно обоснованите положения за това, че всички психологически новообразувания се определят от осъществяваната от детето водеща дейност и потребността от смяна на тази дейност.

Принципи за осъществяване на програмната система:

1. **Ориентираност към личността** Най-важната задача за нас, е успехът на отделната личност;
2. **Равен достъп** – Всяко дете постъпило в детското заведение има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му;
3. **Сътрудничество** – Успешната образователна и възпитателна политика се основава на широко участие в сътрудничество със семейството и други институции;
4. **Отговорност** – Всички членове на педагогическата колегия и помощно-обслужващия персонал, ангажирани в образователната, възпитателната и обслужващата дейност, осъществявана в ДГ, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие;
5. **Гъвкавост** – Образователната и възпитателната дейност да е ориентирана към многообразните личностни потребности и да предоставя възможности за свободен избор на децата;
6. **Единство в многообразието** – Обучението, подготовката и възпитанието на децата се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователната политика на детското заведение;
7. **Новаторство** – Административното ръководство и педагогическият екип са отворени за възприемане на нови подходи и философии с цел постигане на по-добри резултати в работата им;
8. **Отчетност** – Всички участници в образователната и възпитателната дейности отговарят и се отчитат за своите действия с цел осигуряване на ефикасност, ефективност и резултатност;
9. **Позитивност** – опора на положителното, доверие във възможностите на възпитаника, съчетани с взискателност и изискване.

Условия за реализация на Програмната система в ДГ

- управление на реализация на системата;
- създаване и обновяване на предметно-развиващата среда;
- мотивиране на педагогическите специалисти към иновационна и експериментална работа;
- използване на различни форми на сътрудничество със семейството;
- приемственост в работата на детската градина и училището;
- взаимодействие на детската градина с други учреждения.

Организация на образователната дейност

Продължителността на непрекъснатата непосредствена образователна дейност за децата от 3 до 4 години е не повече от 15 минути за една педагогическа ситуация, за децата от 4 до 5 години - не повече от 20 минути, за децата от 5 до 6 години - не повече от 25 минути, а за децата от 6 до 7-години - не повече от 30 минути.

Максимално допустимият обем образователно натоварване в първата половина на деня в I и II група да не превишава 30 - 40 минути, а в ПГ 5 и ПГ 6 - 1,5 часа, като междувременно се провеждат физкултурни минутки. Прекъсванията между периодите на непрекъсната образователна дейност е не по-малко от 10 минути.

Образователната дейност с децата от подготвителните групи може да се осъществява и във втората половина на деня, след дневния сън. Нейната продължителност не може да бъде повече от 25 - 30 минути на ден. По средата на непосредствена образователна дейност със статичен характер се провежда раздвижване.

Образователната дейност, изискваща повишена познавателна активност и умствено напрежение на децата е организирана в първата половина на деня.

Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; физическа култура.).

Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастовите им особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са: основна и допълнителни.

Основна форма

Формата за организиране на образователно-възпитателния процес в детската градина е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра, тъй като обучението в детската градина се интегрира с възпитанието в процеса на педагогическото взаимодействие. В детската градина ситуацията освен форма на взаимодействие е и форма на обучение.

Разпределението на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група.

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по Наредба №5/03.06.2016 г., чл. 27, ал. 2 е, както е посочен в таблицата, но ние работим по завишените:

Възрастова група	Брой задължителни ситуации за седмица	Брой ситуации за седмица в ДГ Зора
първа възрастова група	11	12
втора възрастова група	13	14

трета възрастова група	15	18
четвърта възрастова група	17	19

Максималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава посочения минимален общ с повече от пет педагогически ситуации.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути - за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути - за трета и за четвърта възрастова група.

Разпределение на формите на педагогическо въздействие:

Броят на педагогическите ситуации и образователните направления, по които те ще се провеждат са, както следва:

Образователно направление	Първа възрастова група	Втора възрастова група	Трета възрастова група ПГ 5 г.	Четвърта възрастова група ПГ 6 г.
БЕЛ	1	2	3	4
Математика	1	2	3	3
Околен свят	2	2	3	3
Изобразителни дейности	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
КТ	1	1	2	2
Общо:	12	14	18	19

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие в I възрастова група

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Математика	Физическа култура	БЕЛ	Физическа култура	Изобразително изкуство
Околен свят	ИИ	ОС	КТ	Музика

		Следобедни ситуации		
	Музика			ФК

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие във II възрастова група

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	ФК	БЕЛ	КТ	ИИ
Математика	Изобразително изкуство	Математика	ФК	Музика
		Следобедни ситуации		
Музика			БЕЛ	ФК

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие в III възрастова група

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	БЕЛ	Околен свят	БЕЛ	Околен свят
ФК	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство	Математика	Музика
Математика	ФК	БЕЛ	КТ	Изобразително изкуство
		Следобедни ситуации		
Музика	Математика			ФК

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие в IV възрастова група

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	БЕЛ	Изобразително изкуство	БЕЛ	Околен свят
ФК	КТ	ОС	КТ	Музика
Математика	ФК	БЕЛ	Математика	Изобразително изкуство
		Следобедни ситуации		
Музика	Математика		ФК	БЕЛ

Разпределението на основните форми на педагогическо взаимодействие в разновъзрастовите групи, се изготвя от учителите на всяка отделна група.

Допълнителни форми

За разлика от основната форма, допълнителните форми на педагогическо взаимодействие нямат характера на педагогическа ситуация и не следват нейната

структура, но те непременно са съобразени с възрастта на децата и затова акцентите в различните възрастови групи са различни. И по вид, и по същност те са игрови и в по-голямата си част по-творчески. Организират се извън времето за провеждане на педагогически ситуации. Към тях спадат и предлаганите в детското заведение платени педагогически услуги.

Видове допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:

- Клубове по интереси – за III и IV групи съчиняване на приказки
- Развлечения – с и без участие на родители
- Карнавали (за I и II групи) – предоставят се на децата костюми от реквизита на детската градина и те свободно избират костюми, обличат се и дефилират;
- Модни ревюта (за I, II, III и IV групи) – могат да се организират и между две и повече групи;
- Обреди и обичаи – пресъздават в достъпна за тях форма обреди и обичаи от Българския обреден календар
- Симулативни игри и упражнения за I, II – свързани с разширяване на обема на културно-хигиенните навици на децата;
- Симулативни игри и упражнения за III и IV групи – да овладяват и усъвършенстват елементи на етикирано поведение – подготовка и ползване на шведска маса и др.
- Клуб „Млад природолюбител“ (за II, III и IV групи)
- Платени педагогически услуги:
- Школа по танци;
- Школа по английски;

ПРАВИЛА ЗА ПРЕМИНАВАНЕ ОТ ПРИСЪСТВЕНО ОБУЧЕНИЕ КЪМ ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ОТ РАЗСТОЯНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА (ПВРЕС) ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

1. Настоящите правила определят:

- ✓ условията за преминаване от присъствено обучение към педагогическо взаимодействие в електронна среда от разстояние (ПВРЕС), както и реда и начина на организацията и провеждането му през учебната 2021/2022 година в условията на COVID-19;

2. Правилата се приемат с оглед осигуряване на:

- ✓ бързо и плавно преминаване от присъствено обучение към ПВРЕС;
- ✓ непрекъснатост и ритмичност на обучението при карантиниране на дете, на група, на дете със здравословни проблеми или от рискова група;
- ✓ усвояване на знания и придобиване на компетентности по отделните образователни направления без необходимост от реструктуриране на учебен материал при възстановяване на присъственото обучение;
- ✓ възможност за преодоляване на пропуснат учебен материал;
- ✓ непрекъснатост на оказваната на децата подкрепа за личностно развитие.

3. Правилата за преминаване към ПВРЕС са приложими за:

- ✓ децата от една група, по решение на РЗИ:
- а) в резултат на положителен PCR тест на дете от групата;
- б) отстраняване от работа на учител или помощник- възпитател поради положителен резултат от PCR тест.

- ✓ децата от няколко или всички групи в детската градина, поставени под карантина по решение на РЗИ;
 - ✓ децата от отделни групи, в резултат на положителен PCR тест и отстраняване от работа на учител, работещ в повече от една група, при осъществен близък контакт на учителя с децата от повече групи;
 - ✓ децата от детската градина при обявяване от компетентните органи в населеното място, региона или страната на извънредна обстановка или в случаите на извънредни и непредвидени обстоятелства в населеното място, региона или цялата страна;
 - ✓ дете, карантинирано по решение на РЗИ в резултат на положителен PCR тест на член от домакинството му.
4. Децата се завръщат обратно в училище и обучението им продължава в присъствена форма след отпадането на основанията за преминаване към ПВРЕС:
- ✓ след отпадането на карантината;
 - ✓ с изтичането на срока на извънредната обстановка или на извънредните и непредвидени обстоятелства.
5. Определяне на Екип за подкрепа при осъществяването на ПВРЕС
6. Разработване на алтернативни седмични разписания.
7. Определяне на различна продължителност на електронните занимания в зависимост от възрастта на децата.
8. Изготвяне на списък със заместващи учители и на учители, които имат умения и възможности да осъществяват ПВРЕС (в т.ч. студенти от висшите училища,
9. Подаване към РУО на информация и доклад за децата, и групите, които трябва да преминат в ПВРЕС
10. Обучението в електронна среда от разстояние се осъществява при осигурена защита на личните данни на децата и на учителите и гарантирана сигурност на информацията в електронна среда. При осъществяване на ПВРЕС с деца от детската градина е задължително присъствието и съгласието на родител. Продължителността на взаимодействието не надхвърля 30 минути дневно.
11. Обучението в електронна среда от разстояние се осъществява от учителите в детската градина, в която са записани децата или от определените заместващи учители.
12. За децата от група, поставена под карантина, ПВРЕС се осъществява по утвърденото седмично разписание за периода на карантината.
13. В случаите, когато карантината е във връзка с отстраняването от работа на учител на групата, ПВРЕС на учениците от групата му се провежда от заместващ учител по утвърденото седмично разписание за периода на карантината.
14. За децата от няколко или всички групи в детската градина, поставени под карантина по решение на РЗИ, ПВРЕС се осъществява по утвърденото седмично разписание за периода на карантината.
15. ПВРЕС се организира и осъществява за децата от детската градина по утвърденото седмично разписание за периода на обявена от компетентните органи в населеното място, региона или страната извънредна обстановка или в случаите на извънредни и непредвидени обстоятелства.

Дневен режим I група в учебно време

6.00 – 8.30 Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител

8.30 – 9:30 Утринна гимнастика , хигиена , закуска

9:30 – 9:45 ОФ на Педагогическо взаимодействие

9: 45 – 10:00 Подвижни игри
10:00– 10:15 ОФ на педагогическо взаимодействие
10:15 – 10:30 Междинна подкрепителна закуска
10: 30 – 12:00 ДФПВ
12.00 – 12:30 Обяд
12:30 – 15:30 Подготовка за сън , следобеден сън
15.00 – 15.45 ДФПВ- подвижни игри / тоалет и раздвижване след сън/
15.45 –16:00 Следобедна подкрепителна закуска
16:00-16:30 ОФПВ
16:30- 18:00 Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Дневен режим II група в учебно време

6.00 – 8.30 Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9:30 Утринна гимнастика , хигиена , закуска
9:30 – 9:45 ОФ на Педагогическо взаимодействие
9: 45 – 10:00 Подвижни игри
10:00– 10:15 ОФ на педагогическо взаимодействие
10:15 – 10:30 Междинна подкрепителна закуска
10: 30 – 12:00 ДФПВ
12.00 – 12:30 Обяд
12:30 – 15:30 Подготовка за сън , следобеден сън
15.00 – 15.45 ДФПВ- подвижни игри / тоалет и раздвижване след сън/
15.45 –16:00 Следобедна подкрепителна закуска
16:00-16:30 ОФПВ
16:30- 18:00 Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Дневен режим III група в учебно време

6.00 – 8.30 Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8.30 – 9:30 Утринна гимнастика , хигиена , закуска
9:30 – 9:45 ОФ на Педагогическо взаимодействие
9: 45 – 10:00 Подвижни игри
10:00– 10:15 ОФ на педагогическо взаимодействие
10:15 – 10:30 Междинна подкрепителна закуска
10: 30 – 12:00 ДФПВ
12.00 – 12:30 Обяд
12:30 – 15:30 подготовка за сън , следобеден сън
15.00 – 15.45 ДФПВ- подвижни игри / тоалет и раздвижване след сън/
15.45 –16:00 Следобедна подкрепителна закуска
16:00-16:30 ОФПВ
16:30- 18:00 Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския

учител, изпращане на децата

Дневен режим IV група в учебно време

6.00 – 8.30 Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител

8.30 – 9.30 Утринна гимнастика , хигиена , закуска

9.30 – 9.45 ОФ на Педагогическо взаимодействие

9: 45 – 10:00 Подвижни игри

10:00– 10:15 ОФ на педагогическо взаимодействие

10:15 – 10:30 Междинна подкрепителна закуска

10: 30 – 12:00 ДФПВ

12.00 – 12:30 Обяд

12:30 – 15:30 Подготовка за сън , следобеден сън

15.00 – 15.45 ДФПВ- подвижни игри / тоалет и раздвижване след сън/

15.45 –16:00 Следобедна подкрепителна закуска

16:00-16:30 ОФПВ

16:30- 18:00 Дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

Форми на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

- Работа под супервизия – между педагогическите специалисти
- Педагогически визити - между педагогическите специалисти
- Родителски срещи между учители и родители
- Празници и тържества с родители
- Открити педагогически ситуации пред родители
- Работни срещи с членовете на училищното настоятелство.

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Безспорни авторитети за детето в предучилищна възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които му оказват съдействие и подкрепа в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

В съвременния живот темата за приобщаване се превърна в универсална и общочовешка, решаването на която е мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура – имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разгледана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна.

Ако погледнем нашето общество, то е съчетание от многообразие, не е

моделирано, така, че да изолира различията. Не живеем на улици, по които се разхождат хора с един и същ пол, цвят на кожата, или език.

Затова и нашето разбиране по този въпрос е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците.

Ние ще предложим подкрепа на родителите във връзка с това, как да говорят с детето си за различията, какъв език да използват, каним специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между нас, родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директора, педагогическите специалисти и родителите в детската градина ще създадем условия за постигане на целите на детската градина – възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и формиране на положително отношение към детската градина/училището.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и нашия екип има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите ще положим на две нива:

- ✓ на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.
- ✓ на ниво детската градина – във форма на Настоятелство, Обществен съвет.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството сме обединили в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество

Индивидуален разговор (среща) между всеки учител и родителя.

Тези срещи ще се провеждат по договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата (сутрешните часове; или късния следобед) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител няма да нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилникът за вътрешния ред и ще осигури защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата ще запознае родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения – това е така нареченият първоначален и опознавателен разговор. Информативните разговори са друг вид и тяхната цел е запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Те се провеждат се в началото и края на учебната година.

Рутинните разговори са с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения

по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуални консултации могат да се провеждат по инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказва варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителя към работещи стратегии.

Другите индивидуални форми са:

Устните съобщения – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщения днес, са е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите

Родителската среща е традиционната и най-популярна групова форма. Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (първа възрастова група);

- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

В нашата детска градина ще бъдат създадени *групи за подкрепа на родителите* – съвременна форма за групова подкрепа.

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят“ традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската

градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог – ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Ние ще използваме тристранния характер на включването на родители в образователния процес:

- за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- за детските учители в групата – за успешното постигане на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- ✓ Сайт на детската градина;
- ✓ Информационни табла за родителя;
- ✓ Фейсбук на групата.

Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.

- ✓ Срещи с лекари, психолози и специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;
- ✓ Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на ДГ;
- ✓ Община Дупница;
- ✓ Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел „Закрила на детето”;
- ✓ Училищно настоятелство;
- ✓ Обществен съвет;
- ✓ Читалище „Зора“, гр. Дупница.

Проследяване на резултатите от предучилищното образование – същност, методи и форми

Същност на процеса

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във

всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура*.

В подготвителните групи за училище (5–7-години) акцентът при проследяване на резултатите е цялостно развитие на детската личност; придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование.

Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната година.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на *показателите за ранно детско развитие*: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене.

Показатели за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура), като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Резултати от проследяването на постиженията на детето

Резултатите от проследяването на постиженията на децата се вписват в дневника на групата и в индивидуалното портфолио на всяко дете.

Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

1. Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е наблюдението. То е процес на целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група, в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки следващия възрастов период.

2. Познавателни задачи

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на

възприемането на *знанията*, тяхното *разбиране* и *приложението* им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.

Задачи със свободен отвор се използват при установяване на *изпълнителски умения* – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

Форми за проследяване на постиженията.

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.

Когато става въпрос за детско портфолио, имаме предвид “запис” на етапите от процеса на адаптиране, игра и учене, както и постиженията по различните образователни направления. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя.

За разлика от другите методи за оценяване, които дават информация за моментното състояние, портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните принципи:

- ✓ Личностен и индивидуален подход
- ✓ Автентичност
- ✓ Хронологичност
- ✓ Активност
- ✓ Интерактивност и комуникация
- ✓ Прозрачност
- ✓ Креативност и успеваемост

Основни **характеристики** на детското портфолио:

- ✓ Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- ✓ Да се оценят обективно детските постижения.

- ✓ Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- ✓ Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

Съдържание: В портфолиото се включва всичко, което показва *хронологично* уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околната среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура. Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки (на предмети, продукти от различните дейности – моделиране, конструиране, игри и т.н.); резултати от дидактични задачи; участие в тържества (снимки и дискове); протоколи от наблюдение; чек листове, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението. В детското портфолио се поставят грамоти и отличия, получени от участия в състезания и конкурси.

Изготвил:

Цветелина ~~Гетанова~~
директор на ДГ „Зора“